

CAP

VERMELL

ne. 140

Capdepera i Cala Rajada

abril 1993.

Per a una Havanera.

*Venim del mar, som mariners.
Vivim del mar, som pescadors.
L'estimam bé i ella ens dóna,
a cada cop d'ona, tot el que té.*

*Cad a matí, quan l'alba creix,
hissam la vela, i a tota tela
la barca ens du, tota falaguera
a la pesquera per treure peix.*

*Calam les nances i l'almadrava,
la llampuguera i feim servir
també el palangre i la potera,
el gànguill ample i el volantí.*

*I omplim els cous ben estibats
de molls, aranyes, serrans i mabres
i ens omple de goig l'aranya fosca
qualque llagosta i algun cap roig.*

(de l'obra ' la Filla del mar ').

PORTALET

L'urbanització del camp

El nostre camp és objecte d'un fenomen urbanitzador important. Si abans la unitat de mesura del sòl agrari era la quarterada, actualment parlem de parcel·les de tants de metres quadrats. El camp ja no és un espai agrari sinó una reserva urbanística.

N'Albert Quintana Peña publicà, a l'any 1979, l'estudi "El sistema urbano de Mallorca" on demostrava, teòricament, que Mallorca funciona com una regió metropolitana, es a dir, com una gran ciutat i, des del punt de vista territorial i urbanístic, no era possible ordenar-ho des d'una perspectiva atomitzada, amb uns instruments municipals. En conseqüència existeixen greus disfuncions en temes bàsics com és el de la urbanització del camp.

La Llei d'Ordenació del Territori (LOT) de l'any 1987 preveu la redacció d'unes Directrius d'Ordenació Territorial que, encara, no s'han fet. El Govern Balear entén que cal deixar una plena llibertat d'acció a qualsevol activitat econòmica, fins i tot a les més especulatives i consumidores d'espai.

Aquesta permissivitat afecta, també, a les accions urbanístiques que mereixen ser sancionades. Ara farà dos anys que l'Ajuntament va denunciar la destrucció d'una part important del poblat talaiòtic de Sos Sastres. Encara no s'ha fet el judici, tot i que l'Ajuntament ha seguit el procés i ha comptat amb el suport d'actuacions parlamentàries i d'associacions com ARCA.

Quan un Ajuntament, com el de Capdepera, s'ha atrevit, en compliment d'una sentència judicial, a enderrocar una construcció il·legal l'opinió pública se l'hi ha tirat damunt. Aquest procés urbanitzador del sòl agrari afecta a tots els municipis i compta amb la permissivitat d'un ampli sector de la població, del Govern Balear, dels mitjans de comunicació, d'empreses importants (Gesa, Telefònica, Repsol) i altres que ofereixen els seus serveis sense importar-les si les edificacions són legals o no.

Cal preguntar-se si a l'espai agrari passarà el mateix que a la zona costanera, on durant anys l'especulació del sòl i arquitectònica dirigí una part important de l'activitat econòmica; una activitat que ha provocat nombrosos problemes de difícil solució: excés d'oferta, degradació de la costa, reconversió hotelera, etc.

Cal esperar que no ensopegarem dues vegades amb la mateixa pedra de l'especulació i que a unes properes eleccions treurem a debat públic temes importants com és el de la urbanització del camp.

Cap Vermell.

ABRIL 1.993.

Ne. 140.

Bolletí de l'Obra
Cultural Balear.

**Capdepera
i
Cala Rajada.**

L'hem fet:

Joan Rai.
Pep Terrassa.
Ma. Antònia Gomis.
Jaume Fuster.
Paco Galià.
Sebastià Ferrer.
Biel Torres.
Joan Espiritusanto.
Miquel Ferragut.
Llucià Sirer.
Isidor Rodríguez.
Andreu Genovart.

Dipòsit legal 1197/80.

Imprimeix:

Apostol i Civilitzador .
(Petra).

*Els col·laboradors d'aquesta
revista, expressen la seva
opinió als articles firmats.*

Cap Vermell.

Apartat de correus,69.

Capdepera.

DONACIONS. Dia 27 de març es va fer al saló de plens de l'Ajuntament la periòdica donació de sang de molt veïnats. Com l'anterior visita del BANC DE SANG DE LES BALEARS, fou molt concorreguda. Es presentaren 78 donants i es feren efectives 75 donacions.

Des de l'unificació dels equips de la Creu Roja i l'Hermandat de la S.S., s'han racionalitzat les convocatòries i s'ha notat un considerable augment dels donants.

El bon nombre de joves, i donants novells, fan preveure la continuïtat d'aquesta acció solidària.

MORT. El jove J.S. Avellaneda morí dia 8 a la voravia de l'autopista de l'Arenal, després d'haver-se injectat una dosi d'heroïna. Aquest jove (tenia 33 anys) és una víctima més d'aquesta plaga social que és la droga. La droga ha tornat a mostrar el seu tràgic semblant, aquesta vegada al nostre propi municipi.

Volem rebutjar els comentaris que han circulat pel poble de "uno menos", però també l'hipocresia dels qui abans li giraven la cara i ara l'al.laben i justifiquen.

VISITA OFICIAL. A la fi, a la tercera, va visitar-nos el Sr. D. Andreu Crespí, director provincial del MEC. A l'arribada el va rebre el sr. Batle i els regidors de cultura i de l'àrea Social. El principal tema tractat va ésser el de l'ubicació de l'edifici de secundària. Després de la reunió, els personatges esmentats, visitaren els solars destinats per l'actual Ajuntament a tal edificació.

La reunió finalitzà amb un dinar on estaven convidats els presidents de les APA del C.P. S'Auba i S'Alzinar, amb els respectius directors.

Els altres temes a tractar (edifici de preescolar a S'Alzinar, saló d'actes i teatre de S'Auba), no se'n va parlar ja que diuen que no hi ha doblers per dur-ho endavant. Així seguirem esperant solucions als problemes concrets de les nostres escoles.

Al dinar el sr. Crespí no concretà res: Fer-se o no l'edifici de secundària dependrà de l'aportació de l'Ajuntament. Dit d'altra forma si volem institut l'haurem de pagar, al manco en part.

AMBULATORI. Hi ha un acord, en forma de conveni, entre l'Ajuntament i la Conselleria de Sanitat del

Govern Balear per a construir un ambulatori a Capdepera. Segons el sr. Batle, l'ajuntament posarà un 20% i la conselleria el 80%. Realment el dispensari de la plaça del Sitjar és insuficient, especialment per manca d'espai.

El nou ambulatori suposarà la rehabilitació de l'edifici des Sindicat (carrer Ponent, 12).

ESTUDIANTS. Un grup de 25 estudiants de l'Universitat de Ruhr-Bochum d'Alemanya, visità Capdepera el dissabte dia 6 de març. Aquesta visita està enmarcada dins un viatge d'estudis que realitzen aquests alumnes de filologia catalana després d'haver tractat el tema "La literatura de viatge a Mallorca".

Al nostre terme municipal visitaren els jardins de sa Torre Cega (ca'n March), el Castell de Capdepera, Ses coves i la Torre de Canyamel. A mig dia l'ex-regidor de Cultura els oferí una recepció a l'Ajuntament on se'ls explicà les particularitats turístiques del municipi.

Els estudiants pogueren fruit d'especialitats mallorquines (panades, coca, sobrassada, cocarrois, vi...) i intercanviar impressions amb n'Antoni Bonet, president de l'associació hotelera, personal de l'àrea socio-cultural, l'historiador Pep Terrassa i l'ex-regidor de Cultura Tomeu Garau.

Al finalitzar la visita se'ls obsequià, a cada estudiant, amb llibres publicats per l'Ajuntament.

PERSONAL LABORAL. El personal contractat per l'Ajuntament, especialment de l'àrea socio-cultural, pot ésser el primer afectat per la regulació dels llocs de feina que durà a terme el consistori.

No s'han concretats els serveis afectats, suprimits total o parcialment, però es parla de la Biblioteca, participació ciutadana, escola d'adults, etc... Sembla que les dificultats econòmiques i la manca de liquidesa és el motiu argumentat per l'equip de govern municipal (hi ha hagut mesos amb dificultats i retards en el pagament de les nòmines). És lamentable que l'àrea cultural sigui l'única regulada, en detriment d'altres sobre-dimensionades. Això dóna una idea de la valoració que tenen els nostres polítics de la cultura.. qualche cosa accessòria!.

CONFERÈNCIA. Al C.P. S'Auba de Cala Rajada i organitzat per l'APA, tingué lloc una xarxa-conferència a

càrrec del personal del Consell Insular de Mallorca, sobre la prevenció de les drogodependències a l'escola i a la família. El Títol era " El paper dels pares en la prevenció de les drogues". L'assistència de pares i mares fou discreta , però gens menyspreiable,(uns 50/60 persones), donat l'interès, que a priori, desperta el tema i la sensibilització que hi ha al respecte .

EL PAPER DELS PARES EN LA PREVENCIÓ DE LES DROGUES

dia 16 de març a les 20 hores
al Col·legi S'Amba (Cala Rajada)

Organitza APA del C. P. S'Amba

NOU VIAL. Al solar entre l'hotel Girasol-Lliteres i les cases dels mariners, a Cala Rajada, han obert un nou carrer. Malgrat la millora de comunicació, evita donar una volta, minva l'únic espai verd de la zona. Per cert, dit bosquet és un autèntic abocador incontrolat de deixalles i bosses de fems. Qualcú podria fer-ho net! gràcies!

SETMANA DEL LLIBRE. Del dia 19 al 23 d'abril es durà a terme la Setmana del Llibre a les escoles del nostre municipi . Les activitats proposades per l'SMOE giraran entorn dels **ESCRITORS DE CAPDEPERA.**

"En parlar de literatura i dels escriptors sempre pensam en els "consagrats", en els "famosos",

oblidant que aquí a ca nostra, hi ha gent que rera una labor obscura, compleix una funció cultural molt important: mantenir viva l'espurna de la lletra a través dels seus escrits. Sovint passen desapercebuts per les noves generacions"

Entre altres propostes, es troba la possibilitat de tenir unes xerrades amb autors locals.

INAUGURACIÓ Les obres del desviament de la carretera que ha de fer minvar el tràfic rodat al carrer port de Capdepera, s'han acabades. A cop d'ull sembla que ha quedat ben curiosa. Ara bé, el temps dirà si està ben feta.

A més s'ha reasfaltat la carretera de ca'n Patilla des del carrer Roses al nou tram.

CARTELLETS. A certes cases i solars del municipi s'han penjat a les façanes, un cartell on es diu que el propietari, amb els noms i llinatges, és deutor de tributs municipals i - si no es paguen- es podran embargar els béns. Som conscients que s'ha d'actuar fermament contra els infractors, però això de exposar públicament els noms és un poc massa. I més quan, com en aquest cas, alguns dels assenyalats ja havien pagat.

SOPAR. dia 27 de març tingué lloc un sopar pro rehabilitació i re formes de l'església de Sant Bartomeu, tipus buffet, al preu de 2500 pts per cap. De les quals , al manco, mil aniran al compte de la parròquia per sufragar les obres.

Hi asisstiren nombrosos comensals, que després pogueren gaudir d'una estona de música.

BANDA VIATGERA. El C.C. Banda de música de Capdepera marxà, ja és tradicional, a les Falles de València, convidats per la Falla de la Plaça de l'arbre de la capital del Túria.

Els músics, especialment els més joves, es prenen la sortida com un premi a l'esforç fet durant tot l'any i s'ho passen d'allò més bó.

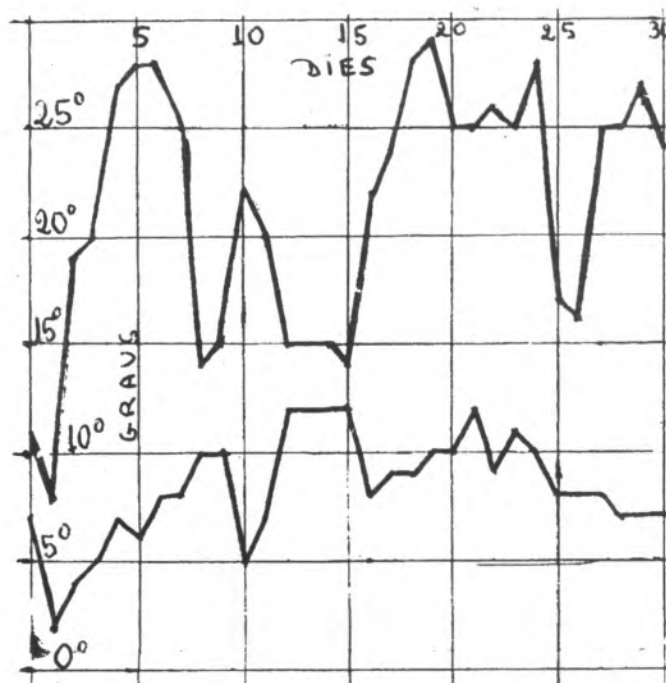
ERRADA: Al pasat nombre deiem que la jaia corema reproduïda era de la revista "Coanegra" quan realment era de la publicació "Campanet". També companya de Premsa Forana.

per Joan Espiritusanto

Ja hem passat el mes de març, que es caracteritza per ser el començament de la primavera astronòmica, encara que la meteorològica es pot retrasar degut a lo "loquenc" que pot arribar a ser el temps.

Va començar, el mes, enlaçant amb la forta inestabilitat de finals de febrer, amb vent de tramuntana i plujes, per anar-se'n estabilitzant fins arribar als dies 12, 13, 14 i 15 en que les plujes, poc considerables, tornaren fer acte de presència i, finalment, tornà un vent fred, gregalet, que entrà els dies 24, 25 i 26.

Les plujes han tomat esser poc considerables, 2,2 l/m2 el dia 1, per passar als 4,5 l/m2 de la segona decena del mes, amb quatre dies de pluja, i si hi afegim les quatre gotes del dia 23 veiem que ha plogut sis dies amb un total de 6,7 l/m2, essent la màxima els 2,5 l/m2 del dia 14. És de mencionar la falta d'altres meteors observats,

Pel que fa a les temperatures enregistrades, el gràfic és prou significatiu com per donar una visió completa, tant de les màximes com de les mínimes, encara que volem resaltar la diferència entre les temperatures màximes que en pocs dies passaren dels 8° als 28°. La mínima de les màximes correspon al dia 1, amb 8°, i la màxima el dia de san Josep, 19, amb 29°. En quant a les mínimes tinguerem una mitja de 7°-8°, sient la més baixa el dia 1, amb 2°, i 12° la més alta de les mínimes.

AGENDA DE LA VILA.

Mes de Març

NATS.

dia 9, Esther Juan Vives, d'En Miquel i na Ma. Isabel.
dia 9, Antònio Manuel Navarro Esteva, d'en Manuel i na Maria.

dia 13, Marcelino López Nogueras, d'en Marcelino i na Francisca.

dia 14, Oliver Jaime Auclair March, d'en François i na Ma. Marta.

dia 14, Laura Mingorance Rosa, de n'António Fernando i na Rocío.

dia 15, Antònio Durán Hermosa, d'en Antònio i na Ma. José.

dia 16, Ma. del Pilar Fuster i Pizà, d'en Francisco i Ma. Pilar.

dia 20, Inés Mercant i Gil "Castus", d'en Juan i na Teresa.

dia 23, Marc Forteza i Juan "Barruà", d'en Pedro i n'Antònia.

dia 24, Lluís Galián i Magaz, d'en Paco i na Ma. Isabel.

dia 24, Manuela Maria Fernandez Megias, d'en Pedro Manuel i na Isabel.

dia 24, Ma. Dolores Fernandez Santiago, d'en Antònio i na Ma. Dolores.

dia 25 Daniel Muñoz Rico, d'en Rafael i na Ma. Isabel.

NOCES.

dia 6, Antonio Artigues Adover amb n'Antònia Nèbot Domínguez.

dia 13, Isidro Viejo Sanchez amb na Rosa Ma. Barba Torres.

dia 20, Gabriel Orpi Binsau amb na Carmen Caballero Segura.

FINATS.

dia 7, Salvador Arévalo Vara (19 d'agost, 1915).

dia 12, Ma. Dolores Martínez Gomez (14 de setembre, 1948).

dia 20, Manuel Hernandez Cabanilla (3 de gener, 1916).

dia 24, Nadal Bernat i Ferrer (4 de novembre, 1915).

dia 28, Gregorio Cerro Collado (18 de març, 1950).

Direm que el dia 20, a les 14 h. 42 m., va esser quan entrà la primavera, estant Saturn a prop de la Lluna. Per sant Maties, dia 24, s'igualà la nit al dia.

Dia 23 es celebrà, a Palma, el Dia Meteorològic Mundial, com cada any pronuncia una conferència D. Agustí Jansa Clar, director del Centre Meteorològic Zonal de Palma. Aquest any versà sobre "Meteorologia i transferència de tecnologia".

Avisos. noces i... ...comunicats.

L'ESTAT SOCIAL.

La formula de l'Estat Social està importada de la constitució d'Alemanya, de la llei fonamental de Bonn.

Aquesta formulació consisteix en un manament als poders públics d'intervenció dins la vida econòmica i social, dirigit a l'eliminació de les diferències socials i, davant de tot, a fer efectiu el principi d'igualtat.

Es proposa l'intervencionisme estatal per fer efectiva l'igualtat social. Juntament amb aquesta entronització de finals de segle passat l'Estat comença a intervenir dins la vida econòmica i social, i s'incrementa a partir de la crisi econòmica de 1.929 i des de les dues guerres mundials.

La constitució espanyola de 1978, al seu article I, declara a Espanya com a un Estat Social de Dret, però és en el capítol 3er del títol I, articles 39 a 52, on assenyalen els principis rectors de la política social i econòmica.

Davant de tot cal demanar-se'n. Fins a on deu arribar l'intervencionisme estatal?

La formula de l'Estat Social, està aquí amb independència dels seus límits. Què significa pels poders públics aquesta formula? És evident, que no es poden quedar passius davant la pobresa, el sufriment.

En aquest sentit hi ha un manament d'intervencionisme. Els límits poden ésser discutibles. Fins a on pot arribar l'Estat? És indubtable que el manament és evitar les diferències socials. La formulació d'Estat Social coincideix amb la crítica marxista a l'Estat Lliberal. Les llibertats deben ésser iguals per a tots. Evitar els obstacles que impedeixen l'igualtat i les llibertats efectives per a tots.

L'Estat Social alça els manaments que fan referència a la protecció del treball, dret a l'habitatge digne, protecció dels consumidors i usuaris, etc...

Els manaments de l'Estat Social als poders públics els assenyalen una determinada direcció d'actuació.

Si en el concepte d'Estat Lliberal de Dret hi ha més consens al definir que els poders no s'hi fiquin en els drets i llibertats dels ciutadans, a l'Estat Social no hi ha tnat a l'hora d'actuar cap a una determinada direcció.

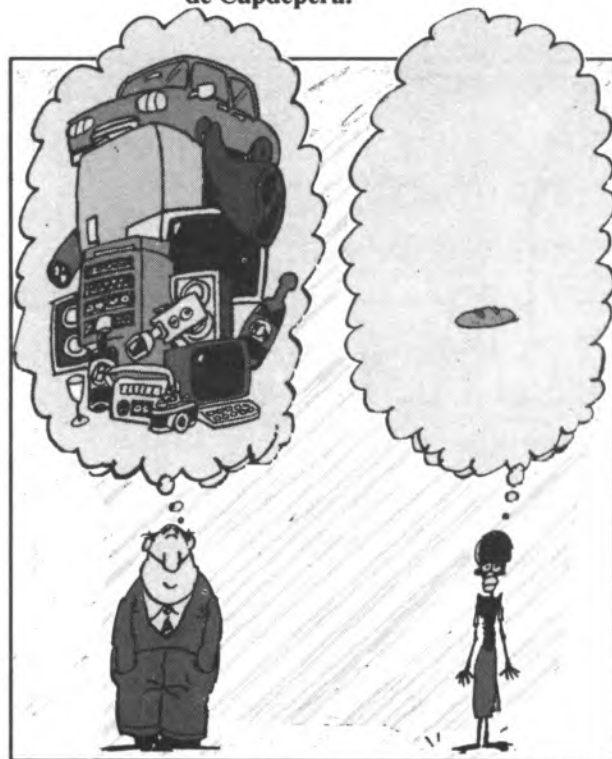
Aquestes direccions poden ésser: **En el pla normatiu**, els Parlaments deben perseguir la realització d'aquests principis. Malgrat si els poders públics no ho facin,

els particulars poden demanar judicialment a l'Administració pública perquè ho faci. Per exemple: Pot un particular exigir judicialment a l'Administració que el proporcionï una vivenda digna? Malgrat que la Constitució replega el dret, no existeix un deure per part de l'Administració, haurem de veure el que diu, en cada cas, la llei. Només es té dret a allò que expressen exactament les lleis.

Amb tota lògica, els principis serveixen per qualque cosa més. Què passarà si la llei fos enfrontada a aquest principi? La llei seria inconstitucional. És la Constitució qui indica el camí a seguir.

En el pla d'aplicació, la formula de l'Estat Social és un manament per a tots els poders públics plé de contingut, i així el reconeix el Tribunal Constitucional, quan afirma que es deben interpretar les normes en el sentit més favorable a aquesta clàusula d'Estat Social, fer més efectives les llibertats, amb un sentit social i fent efectiu el principi d'igualtat, entenent igualtat material no simplement formal.

Joan Llull Massanet,
és regidor pel PP a l'Ajuntament
de Capdepera.

X Aniversari de l'Estatut d'Autonomia de le Illes Balears

"El dia 1 de març es compleix el desè aniversari de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears. La cita és prou important com per convidar-vos a tots a commemorar-lo especialment." Amb aquestes lletres el president del Parlament, Cristòfol Soler, ens introdueix al següent comunicat institucional:

X anys d'Autonomia a les Illes Balears.

Trobar-nos davant el desè aniversari de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears és un esdeveniment molt notable dins la nostra història política. Al marge del grau d'entusiasme o de crítica que ens inspiri el tipus d'estatut de què disposam i del model d'autonomia que hem sabut desenvolupar, allò cert és que ens cal de ser profundament conscients del que ha representant fins a hores d'ara l'autonomia.

És prou cert que l'actual és la primera vegada que les Illes Balears s'han posat d'acord per tal de viure i conviure dins el mateix marc d'autonomia política. La de l'any 1931 va resultar un fracàs i mai no arribà a néixer. Però les èpoques d'interdependència política i institucional són prou abundants a la pàgines de la història. Des del temps del Regne de Mallorca fins a la més recent etapa de la Diputació Provincial, de caràcter administratiu, les Illes Balears han conegut i practicat diferents models de convivència institucional i política, aplegant totes les illes entre sí. Cadascun ha donat millors i pitjors fruits, segons l'època i les circumstàncies històriques. Però la present crec que és la més estimable de totes. Diverses són les raons, que tot seguit resumesc.

Amb caràcter general esmentaré les raons conceptuais que així m'ho fan veure, com ara el fet de ser la nostra una autonomia basada en la democràcia representativa i plural. També és important l'existència d'un parlament com a poder legislatiu format per sufragi universal —un valor polític que vull subratllar— i, per últim, d'un govern políticament responsable davant la cambra.

Aquestes característiques institucionals són de primer ordre, i sens dubte determinen una qualitat política ben notable i que no trobam a cap altre experiment d'interrelació a les Illes en altres èpoques històriques. Això és, per tant, privatiu del moment actual.

Ara bé, amb caràcter específic, el sistema polític i autonòmic que tenim ha permès que, pere primera vegada, les anomenades part forana, ciutat i illes menors convisquin políticament sense recels, tot col·laborant obertament en un mateix projecte d'autogovern i autonomia. La ideologia dels grups polítics és el factor que determina els moviments d'opinió, però de cap manera la procedència territorial dels representants polítics. En conseqüència, hem superat, a la fi, dins la nostra història, els enfrontaments territorials.

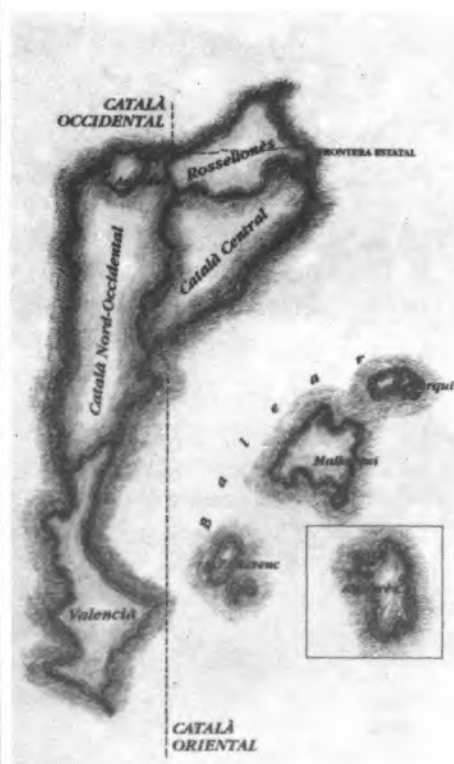
Des del punt de vista de la història social i de relacions humanes, aquest període de deu anys ha demostrat que la convivència és possible a les Illes Balears, sense haver de renunciar a la personalitat de cada illa o de cadascun del pobles de l'arxipèlag.

Aquest aspecte el consider tan transcendent que per ell mateix justifica l'experiència autonòmica. Tanmateix, però, també ens han de donar força per avançar en aquest camí de l'autonomia perquè no ha assolit, ni molt manco, les cotes desitjables.

No cal allargar ara aquest article en relació als dèficits estatutaris, però és oportú recordar que no renunciem a una millora competencial ni tampoc d'arribar a gaudir d'un model de finançació autonòmica més perfeccionat que l'actual. Al·ludesc al sistema dels concerts econòmics. A més a més, per últim, ens hem d'imposar l'obligació parlamentària d'aconseguir el reforçament autonòmic i competencial dels consells insulars, que representen el segon esglaó del repartiment del poder autonòmic a les Illes Balears. Això està per fer, i bo serà que comencem per reconèixer-ho com a reptes de resposta pròxima.

El President del Parlament

Les modalitats dialectals del català

Amb el nom de català, de mallorquí, de maonès o de formenterer, la nostra llengua és la mateixa.

I és la nostra llengua.

Que ningú deixi de parlar-la o d'escriure-la per por de fer falts: **val més parlar (o escriure) malament una llengua, que no parlar-la (o escriure-la) gens.**

La Campanya de Normalització Lingüística té l'objectiu de recobrar la llengua pròpia de les Balears com a vehicle normal de relació dels seus habitants, en un clima de concòrdia i de respecte dels drets de tots.

Per això, la Campanya de Normalització Lingüística és la teva campanya.

Participa-hi

Capdepera Ràdio : " la de tots ".

L'emissora municipal emet diàriament a la freqüència de 107.5 FM. L'esmentada iniciativa, coordinada per en Tino Martínez, està sota la responsabilitat directa del regidor de participació ciutadana, Lluís Ladaria. Però en la pràctica funcionen de forma autònoma, es reuneixen els responsables dels programes el primer dilluns de cada mes, i decideixen de forma assembleària l'organització, horaris, dificultats, etc...

El seu local està al carrer Centre, 10, i el seu telèfon és el 818137.

Hem de constatar la superació d'una sèrie de problemes inicial, referits bàsicament a l'horari, i la qualitat assolida per certs programes. Sembla que els que s'han posat al davant, ho fan amb prou dedicació i interès.

Els programes que més abunden són els d'opinió i, com no, els musicals: *Frenètic* és l'espai de debat i opinió més comentat; *El Caballo de Atila* és un programa amb varis apartats que inclouen converses, notícies i cuina; *l'Informatiu*, molt complet, amb aspectes esportius, culturals i econòmics-socials; els musicals com *Temps de jazz*, un programa sense concessions, o *Blu-tack* pels més joves; el consultori de *Directo al corazón*; i altres que encara són projectes completen la programació.

La repetició dels programes a distintes franges horàries dona una major amplitud d'emissió. Està connectada a la RAC 105, completant la programació diària.

El fet d'ésser d'iniciativa municipal no té per què perjudicar una fidelitat a l'actual consistori, si l' escoltau podeu comprovar la independència i pluralitat dels que fan els programes. L'equip que fa feina té clar que si no hi ha un principi de servei públic amb coherència, equitat,

independència dels partits, **Capdepera ràdio** no té futur.

La probable baixa de l'actual coordinador pot crear un cert replantejament, però amb un compromís seriós i ganes de fer feina com ara hi ha garantitza una certa continuïtat a aquest mitjà de comunicació local, directe i formatiu.

Des d'ara tots els habitants de Capdepera, Cala Rajada, Canyamel, Font de Sa Cala o Cala Mesquida, tenim al nostre abast un mitjà de comunicació municipal, de tots i

Capdepera ràdio. "la ràdio de tots". 107 F.M.

Programació

Dilluns:	21.00 h. Informatiu local. 22.00 h. Música rabiosa.
Dimarts:	13.00 h. Informatiu local.(*) 18.00 h. Blu-tack.
Dimecres:	14.00 h. Frenètic.(*) 20.00 h. Temps de Jazz.(*)
Dijous:	14.00 h. El Caballo de Atila (*) 20.00 h. L'hora del "Blues".

Divendres:	23.00 h. Directo al corazón.
Dissabte:	11.30 h. Línea Abierta. 17.30 h. Frenètic.
Diumenge	21.00 h. Temps de Jazz. 22.00 h. El Caballo de Atila.

cadascú, si el volem emprar. Ara per ara un entusiàstic grup ha iniciat el camí, que sigui un fracàs o un èxit depen de la participació de tots o cadascun de nosaltres.

Des de Cap Vermell volem encorajar , recolzar i ajudar amb aquesta feina. Animau-vos a participar-hio al manco escolteu-la.

Nom propi...

Unes paraules del coordinador , i responsable de la posta en marxa, de la ràdio municipal de Capdepera: **en Tino Martínez.**

Cap Vermell : Com valors CAPDEPERA RÀDIO?

Tino Martínez: *Crec que CAPDEPERA RÀDIO s'està consolidant com un mitjà de participació ciutadana, de moment la experiència es positiva, poc a poc s'augmenta la capacitat tècnica, la gent que hi col·labora, intenta, dins els marges del voluntarisme, afrontar la programació, la connexió amb el RAC 105 dona un caràcter propi a CAPDEPERA RÀDIO i possibilita les 24 hores d'emissió.*

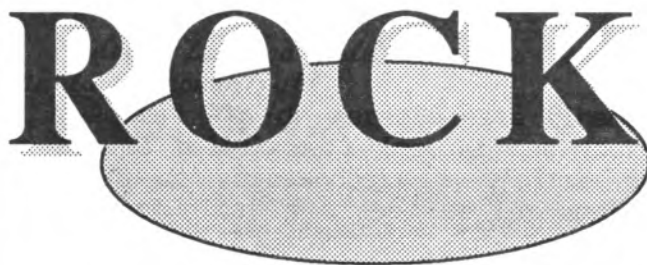
C.V. Quins problemes teniu?

T.M. *Els problemes lògics de qualsevol nova iniciativa ciutadana, petits problemes d'engranatges, a vegades falta de responsabilitat per el que s'ha compromès a fer una hora d'emissió, etc... Res que no tengui solució.*

C.V. El futur....

T.M. *De cada dia va a més, si la voluntat d'un poble és tenir una emissora de ràdio al seu servei. Per una altra banda si acaba convertida en un club d'amics tancat i per a una absurda minoria ho veig bastant negre. L'Ajuntament ha posat l'infraestructura, una vegada esgotat el model de "papa estado", ha d'ésser el seny dels ciutadans el que trui la forma de portar-lo endavant.*

Tino Martínez

El passat dissabte 27 de febrer tingué lloc al local "Almibar de..." un concurs de rock local. Es presentaren set grups del nous que havien de participar: dos no arribaren a actuar per diverses raons.

En conjunt es pot qualificar de rotund èxit, tant per la participació de concursants com per la resposta del públic. El local estava de gom a gom, i l'acte durà fins a les cinc de la matinada, sense minvar l'ambient.

Els organitzadors quedàren molt contents, especialment pel fet que a més del jovent comparegué gent de divers àmbits i edats. Vertaderament la gent gaudí una bona estona amb música rockera feta aquí i ara, pel nostre jovent.

Els grups participant foren: Prisión de acero, Kamasutra, WC i Principiantes d'Artà; The Carmelites Band, SDA i Bajo Cero de Capdepera i Cala Rajada.

El resultat del concurs fóu el següent:

- 1er. Kamasutra.
- 2on. The Carmelites Band.
- 3er. SDA

Un comentari qualificat que ens ha arribat és que la qualitat va ésser molt bona, però es notà a faltar una mica d'originalitat. Tot sonava massa igual. Però els grups mostraren en general, un bon nivell.

Aquest fenomen musical que vivim a la comarca necessita recolçament i sortides, en forma de concerts i actuacions.

La taula de so estava dirigida per en Esteva Huguet i Andreu Ramírez.

PERE JOAN TOUS "SIURELL"

Pere Joan Tous va néixer a Capdepera a l'any 1952. Quan tenia quatre anys la família emigrar a França i tornaren els anys seixanta a l'inici del desenvolupament turístic. Estudià el batxillerat al col·legi C.I.D.E. Després, a l'any 1971, passà a la Universitat Central de Barcelona on just pogué estudiar dos cursos perquè, per qüestions polítiques que li tancaven els camins de promoció personal a Espanya, es traslladar a Alemanya on començaria de ben nou la carrera i feu el doctorat en Filologia Romànica i Germànica amb un treball damunt el pensament anarquista de Plus Baroja.

La carrera docent s'inicià a la Universitat de Würzburg (Baviera); d'aquí passaria a la Universitat de Bochum on treballar de professor agregat; actualment és professor titular a la Universitat de Paderborn.

Entre el vint-i-sis de febrer i el set de març, un grup d'estudiants universitaris acompanyats dels professors han recorregut l'Illa per conèixer "in situ" el que abans havien estudiat en un profitós curset. En Pere era un dels professors acompanyants i a ell hem acudit per conèixer alguns detalls d'aquesta ambaixada cultural.

—Quina és la teva feina actual?

—Don classes de literatura castellana i hispanoamericana; també faig cursos de francès i de català.

—Quina és la situació dels estudis de cultura catalana a Alemanya?

—A Alemanya, i des de fa molts d'anys, ha existit un interès per la cultura lingüística catalana (història del català, filologia, relacions amb les altres llengües romàniques, etc). Actualment ha augmentat de manera extraordinària l'interès per la cultura hispànica, per l'evolució cultural i política. A tot això s'hi afegeix la introducció de la literatura catalana a Alemanya mitjançant la traducció de llibres i cursos de català.

—Quins són els autors mallorquins que s'estudien en aquests cursos?

—A més a més d'en Ramon Llull que a Alemanya s'estudia des de fa moltes generacions, s'hi han afegit, actualment, els clàssics del segle XX: Llorenç Villalonga, Carme Riera, Maria Antònia Oliver, que és l'autora que més interessa a les associacions feministes alemanyes, i Gabriel Janer Manila.

La Generalitat de Catalunya fa una promoció de la literatura catalana a l'estranger; convendria que el Govern Balear fes el mateix ja que hi ha una demanda i un interès per conèixer els autors mallorquins; cal aprofitar aquesta circumstància per promocionar la nostra cultura amb ajudes a la traducció i a la divulgació cultural. S'ha de tenir en compte que l'oficina cultural espanyola a Bonn tan sols promou la literatura castellana.

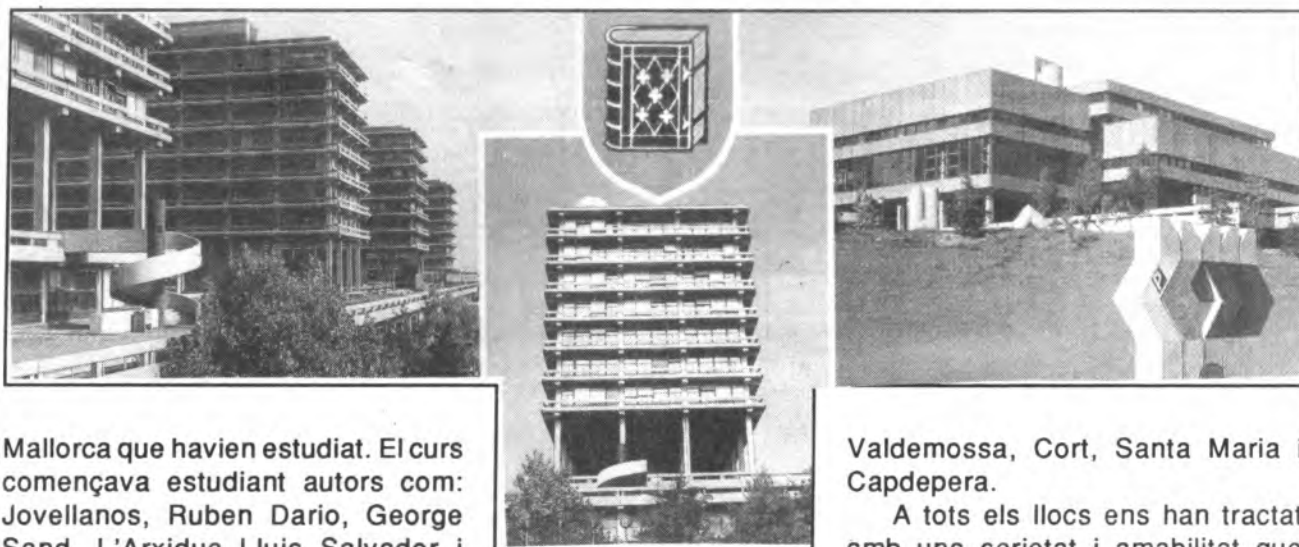
—Quines relacions hi ha a nivell institucional entre la vostra universitat i les institucions de Balears?

—La meua universitat de Paderborn encara no les ha iniciades, si bé hi ha intencions de fer-ho

prest. La universitat de Bochum, en canvi, ja ha obert camí; des de fa anys es realitzen cursos de llengua catalana; mancaven els cursos de caire cultural: literatura, història, economia, etc, que s'han iniciat recentment.

La meua companyera, Heike Nottebaum, és professora de la universitat de Bochum. Per motivar els estudiants que feien aquests cursos, n'Heike va decidir que podien completar el curset monogràfic sobre la fascinació que les Illes havien produït en els autors europeus que l'havien visitada amb un recorregut pels principals indrets de

Mallorca que havien estudiat. El curs començava estudiant autors com: Jovellanos, Ruben Dario, George Sand, L'Arxiduc Lluís Salvador i George Bernanos entre altres.

Analitzàvem l'impacte que els havia causat les seves vivències a Mallorca en un moment històric determinat i el coneixement que tenien de l'Illa. Així, per exemple, la visió de l'Arxiduc, personatge romàntic, és molt diferent de l'experiència d'en Bernanos que va viure les primeres setmanes de la Guerra Civil i sofrir l'horror d'aquella tragèdia.

També s'han estudiat dos autors alemanys. Karl Otten i Jack Bilbo; ambdós descrigueren la nostra comarca on havien viscut durant els anys vint i trenta. N'Otten fou un escriptor expressionista important que s'estudia en els llibres de text alemanys; entre la seva producció hi ha la novel·la "La sombra de Torquemada" que relata aspectes de la Guerra Civil i està ambientada a Capdepera i Cala Rajada. En Jack Bilbo va a ser guarda-espalles de Al Capone; després de la desmembració de la banda terrorista va venir a viure a Cala Rajada, fou el primer propietari del bar Wikiki; escrigué unes memòries prou interessants per conèixer el món de les bandes terroristes i que s'estudien a les facultats de Dret a la secció de criminologia. Segons aquestes memòries el bar era una tapadora per muntar altres negocis.

De Capdepera coneixem en Joan Rai i el seu llibre "Cards del meu ermàs", que ja forma part de la biblioteca de la Universitat. Del llibre destacaria la preocupació humanística que transmeten els seus articles i el domini, gairebé clàssic, de la llengua literària.

—Com s'ha organitzat aquest viatge d'estudis?

—El motiu del viatge era il·lustrar tot el que s'ha estudiat durant el curs, visitar els llocs que tan sols coneixíem a nivell literari i llevar aquesta imatge, exclusivament turística, que tenien els nostres estudiants de Mallorca i que, segons ells, era comparable a Marbella i Benidorm.

El viatge ha estat una combinació de conferències i de visites a institucions culturals i polítiques: Lluç, l'Universitat, el Parlament, la Seu,

Valdemossa, Cort, Santa Maria i Capdepera.

A tots els llocs ens han tractat amb una serietat i amabilitat que ens ha encantat i impressionat.

—Quin futur poden tenir aquestes relacions?

—El departament de filologia romànica de Bochum està preparant un conveni amb el seu homònim a Mallorca ja que ens interessa centrar els estudis de catalanística damunt les Illes.

Una política turística que promoció la cultura illenca, en un sentit ampli, és el que més futur pot tenir. El vertader turisme de luxe que tothom vol i que és necessari és el turisme cultural i ecològic.

Precisament el turisme cultural està infravalorat perquè no satisfà aquest interès. Per exemple, un resum d'aquestes informacions històriques i ecològiques que tu mateix (referint-se al que subscriu l'entrevista) has recollit durant anys obririen els ulls a nous aspectes de Mallorca; no cal oblidar que molts dels nostres visitants just veuen allò que els hi mostren i que sovint no deixa de ser més que una visió folklòrica de l'Illa. La presentació de les coves d'Artà és molt ingènua i fa somriure als visitants, prova d'això és la reacció que tengueren els estudiants; comportament que contrastava amb l'interès que mostraren durant la visita al Castell que tu ens presentares. Es una pena que una meravella com les coves d'Artà es vinguin d'una manera tan barata.

Abans de concloure l'entrevista vol agrair la col·laboració, que ha estat fonamental, de Mateu Morro i de Tomeu Garau que ens han facilitat les relacions a nivell polític, i a Jaume Sureda que ens ha obert les portes de l'Universitat. Un moment molt agradable va a ser la visita a l'Ajuntament de Capdepera i agrair la generosa acollida del grup de gent que ens va atendre.

Esperem i confiem que aquesta petita passa a favor de la col·laboració cultural tenguí continuïtat en els propers anys. Tots ens beneficiarem.

Josep Terrassa

ES MAGRE D'ES CASTELL (1)

Això era i no era, bon brou faci la cadarnera, p'es Magre un amut i per noltros una barcella.

A baix d'es Castell, a una caseta molt vella hi vivia un home magre, molt magre, tan magre que pareixia un ciri. A aquest home uns li deien en Vicenç Primelis, però sa majoria de gent d'es poble el coneixia p'es Magre d'es Castell. Estava tan prim que quan travessava per Sa Creu, si no cridava, havia de passar dues vegades perquè el veiessin.

En Vicenç Primelis estava casat amb madó Cama Gruixada i heu de creure i pensar i pensar i creure que aquesta dona era molt bona dona i molt feïnera, però tenia molt mal geni, quan la feien enrabiar no hi havia qui li anàs aprop, estau segurs que llevava ses paparrusques an es qui s'hi acostava. Quins arrambatges donava...! però es seu home la duia p'es camí de s'amargura i d'ell no en treia aguller. Ja l'havia deixat fer per impossible.

An es Magre d'es Castell li agradava molt beure vi, molt li agradava, tant que mai no en bevia un tassó tot sol. A ell li agradava beure'n un tassó darrera s'altre, li agradava tant es vi que s'estimava molt més engatar-se que anar a fer feina.

I com s'engatava aquell bargant ! Agafava unes trompes com un piano, bevia tant que, cada dia, quan pujava de cap a ca seva p'es carrer d'es Sitjar feia unes volteres... que pegava per ses portes de ca'n Pep Cetre, i més de dues vegades entrà dins ca's Ranxer. Un dia sí i s'altre també pegava per damunt es portal de ca'n Verger; per arribar a ca'n Cofeta es veia negre i, moltes vegades, es Maleter de na Calimenta l'havia d'ajudar a enfilat sa plaça Vella, per amunt cap a ca seva, i més de dos pics l'hagueren de dur de per Sa Creueta perquè s'havia perdut.

Pujant pujant, així com podia, p'es Sitjar, pegava uns crits tan forts que tothom els sentia i sortien an es carrer per veure'l passar, mig faldes

dedins mig faldes defora, mal embotonat i amb tantes taques de vi per sa camisa que pareixia florejada, més de dues vegades duia el xap de's calçons fora embotonar, forats de foc en duia més que un colador, sa corretja per defora es passadors, ses espadenyes foradades sempre les duia xuquí, per sa butxaca li penjava, mig dedins mig defora, un mocador de daus color de cel, sa bava d'es tabac que fumava li devallava per ses caixeres amb una pudorada de pota... es cabells com una coca, de bona estona que feia que no s'havia passat sa pinta, ses mans nafrades de pegar per ses parets i an es front... quan no hi duia un braverol hi tenia un xinxaborro de ses trevalades que fotia.

Alló eren vistes, qualche dona d'es carrer d'es Sitjar cremava es sofrít, badant badant darrera es portaló per veure'l pujar es migdia cap a ca seva.

Entre crit i crit, quan era per davant ca na Fumet, començava a dir ben fort: "On ets Cama Gruixada, on ets?". Per davant ca na Punt ja cridava "Posa'm es dinar damunt sa taula!". Per davant ca na Coixa tornava a cridar "Fe's via que llavonces me crem!". Per devers ca's Mestre de Son Not ja cridava tant fort que el sentien de sa Cova Negre i ets al.lots que jugaven per s'alzinar de ca'n Coll o per dins sa Teulera, quan deia "Tenc fam... ten fam... i me'n vull tornar aviat an es casino".

Aquest era es nostre pa de cada dia, de cap a cap d'any,

Na Cama Gruixada per poder menjar havia de vendre obre de pauma am es traginers, però si es magre d'es Castell arribava a ca seva i trobava sa dona cosint una sanalleta... Maredeueta del Sant Roser... en Primelis fotia tal cossa a sa senalla que anava a parar per damunt ses murades d'es Castell.

Aquesta donota, tan bona dona que era mai es queixava, ja no sabia què fer, ella que feia totes ses feines de la casa, agranava, ensofrava, feia es moro, rentava sa roba, feia bugada, llevava es fils d'aranya, espolsava, feia es llits, planxava, almidonava, salzia, feia es dinar, posava genolleres i culs de calçons, obrava pauma, entrava llenya per s'esclfa-panxes, escurava, anava a comprar quan tenia doblers i, encara tenia temps per anar a missa es diumenges.

En canvi, aquell estrúmbol, magre, petit, dolent, gandul, gatussó, lleig, caparrut i de geni curt, no feia res més que beure vi, cridar, gastar, quedar a deure doblers i maltractar sa dona. Sortia d'un casino... entrava a un altre i, d'aquesta manera cada dia donava sis o set voltes p'es poble. A partir de sa segona ja pegava qualque brandejada que era igual que una entrada de tramuntana forta per allà enmig del mar.

Un dia en que es Magre anava ben orellat, pujant cap a ca seva i no sabia de quin mon era, va pegar un raig de closcaades, que va fer llarg, a uns al.lots que jugaven, i els va aglapir perquè se n'havien rigut d'ell mentre anava cridant.

Quan es pares veren es seus fillons plorant i amb es morros tan inflats que pareixien perfelans, es reuniren amb es veïnats de sa barriada d'es Castell per, tots plegats, mirar de fer alguna cosa

per aturar aquells desastres que feia es Magre an es al.lots i per millorar es viure d'aquella bona dona que l'havia d'aguantar. Després de parlar-ne una bona estona decidiren anar a veure el Rei.

Així ho feren i, tots plegats, anaren a palau a contar-ho al Rei. En sentir tota aquella contarella es Monarca va quedà amb es cabells drets. "Quin aubercoc! -va dir- engatar-se cada dia, no fer mai feina, tugar es nins i, encara maltractar sa seva dona... Això no pot seguir més així, de cap de ses maneres".

Després d'haver-s'ho pensat una bona estona, el Rei digué an es veïnats d'es Sitjar i es Castell, "Anau tranquils, jo me n'ocuparé personalment d'aquest assumpte. Aquest bergant, en podeu estar ben segurs, estareu estona a tornar-lo a veure p'es poble, vos dic que no el tornareu veure passejar gat p'es carrers i així llevarem es perill an es al.lotons d'esser maltractats per aquest animal a lloure".

EN COS DE CAMISA

Mai no agraiem prou a Joan Rai que hagi allunyat del escenari al anomenat "teatre regional", entès en el sentit més pejoratiu: moralina, paternalisme eclesiàstic, castellanades, acudits barroers.

Per què a Guimerà? Els espectadors tenim tot el dret a saber-ho.

Vista la perfecció de la representació de "La filla del mar", per què no un clàssic? Shakespeare, Molière, Ibsen, Valle, Brecht?

No sembla que el Mussol no hagi de poder resoldre els problemes de posta en escena ni d'interpretació que es puguin presentar.

La filla del mar

El grup de teatre es Mussol oferí al públic la representació de l'obra d'Angel Guimerà, "La filla del mar", els dies 5,6,13 i 21 de març al teatre municipal de Capdepera.

Després de l'èxit que suposà la representació de "Ca Nostra" de Joan Más, el grup ha optat per representar una obra clàssica del teatre català adaptada pel propi Joan Nebot "Rai". Una vegada més l'èxit ha estat total; a les tres primeres representacions, i des de hores abans de començar la funció, col·locaren a la taquilla el cartell de "no hi ha entrades". Per a la quarta actuació convidaren els alumnes, a partir de quint curs, de les escoles del municipi.

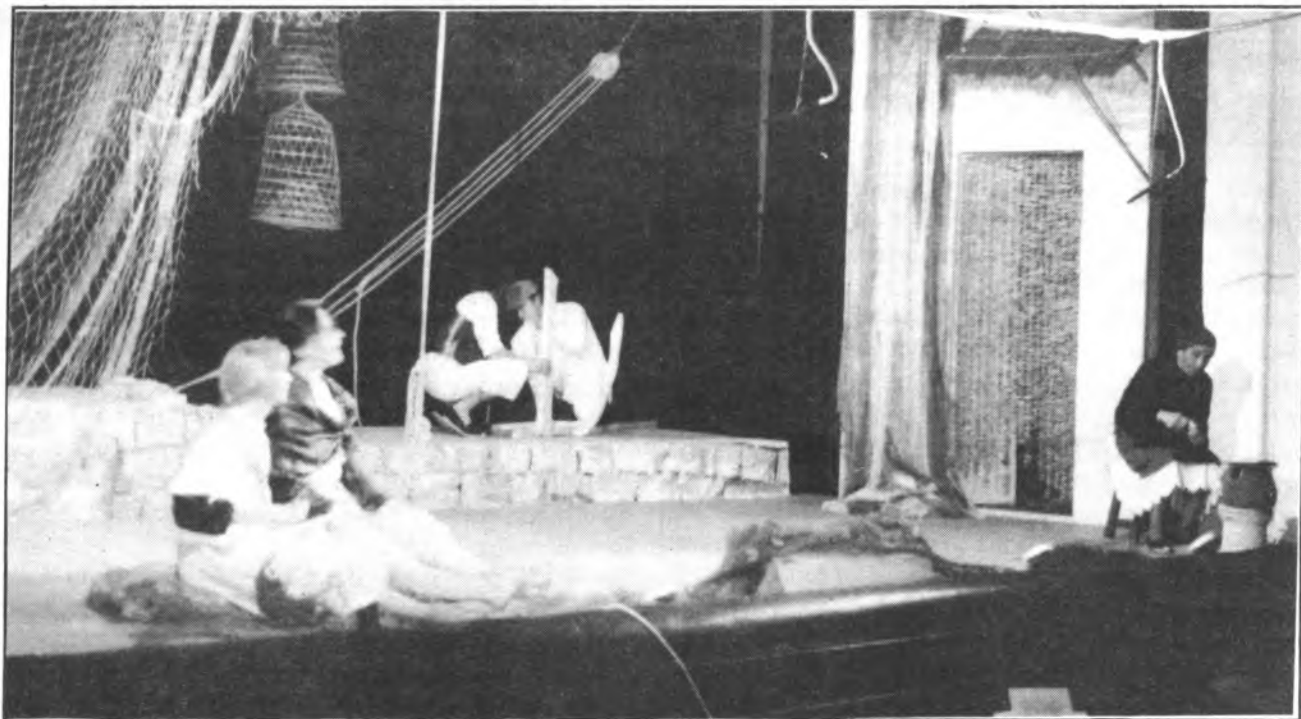
L'escenificació de "La filla del mar" suposa la confirmació de què "El Mussol" és un grup consolidat, il·lusionat que compta amb un equip (actors, director, tècnics i col·laboradors) que lluny de conformar-se i estancar-se en un tipus de teatre costumista aposten per la recerca de noves formes i d'altres llenguatges teatrals. Com ens comentava Joan Rai, l'èxit de "la filla del mar" és difícilment repetible, per això, l'elecció de la nova obra a escenificar és tot un repte.

Aquesta obra d'Angel Guimerà presenta una situació repetida molt sovint al seu teatre: l'inadaptació d'un personatge en una societat

petita i estamentada a la qual hi arriba des d'una cultura molt diferent i en estranyes circumstàncies. Aquesta insistència s'explica pel fet que el propi Guimerà patí aquesta inadaptació; l'autor nasqué a Canàries, als vuit anys marxà a Es Vendrell (Tarragona) trobant-se amb una llengua i cultura estranya; aquesta situació el marcà fortament i quedà reflexada en la seva obra.

N'Agata és una estranya dins un poble de pescadors amb rígides relacions socials i uns personatges molt marcats i definits. Però a més del caire social hi ha unes fortes referències personals, una concatenació d'amors i desamors, d'interessos i passions, envejes i, per que no!, hipocresies que lluiten per sortir. I, a la fi, l'embolic de passions humanes esclata en forma tràgica amb la mort de Pere Màrtir.

Tot el temps que n'Agata està baix la protecció de'n Baltasenet, el conflicte està controlat. Ara bé, quan l'al·lota es decideix a lluitar per la seva felicitat i el seu futur, tot un signe de modernitat que tan encertadament interpreta na Rafela, esclata el conflicte.

Ara fa cent anys, la societat era molt paternalista, sobretot amb les dones que eren unes esclaves de la llar i estaven sotmeses als designis de la família, fins i tot en les relacions amoroses. A l'obra d'en Guimerà l'actitud rebel de n'Agata no tenia perdó de Déu i això la duia, al final de l'obra, al suïcidi. L'adaptació de Joan Rai canvia la sort de n'Agata, romp els esquemes conservadors de l'autor i obri, enmig del drama final, una finestra cap a la conciliació i l'esperança.

Un efecte molt ben aconseguit és la divisió de l'escenari, mitjançant una xarxa i un graó, en dos espais. Un primer pla, situat davant les cases, on les dones realitzen les seves tasques: fer el dinar i cosir xarxes; és el lloc de trobada. Un segon pla, just arran de la mar, on els pescadors atraquen les seves barques i les adoben. Aquesta simultaneïtat d'espais permet, amb notable facilitat, passar d'un espai a un altre el que dona escenes de gran bellesa plàstica.

En el primer acte hi ha tota una recreació del món mariner: les dones que amb els covos plens de peix van a cercar un comprador, els sons dels corns, les havaneres, els balls i tot un seguit d'efectes escènics tan diferents que creen un espectacle total, atreuen a l'espectador i el trasbalsen a un altre temps.

La decoració de l'escenari amb ormetjos de pesca: nanses i xarxes, donen una calidesa especial. Els jocs de llum i efectes sonors completen els recursos escènics. La caracterització dels personatges està molt ben

aconseguida excepte la del padrí Baltasanet que en l'aspecte físic no dona la imatge de persona major, assenyada i respectada per tota la comunitat.

També és notable la incorporació de música en viu, els components de "Tumbet de Solfa" i els membres de la Coral s'Alzinar donen més força i vigor a l'escenificació. La selecció de peces musicals és idònia i emmarquen perfectament algunes escenes. L'havanera de Pep Llull arriba perfectament al cor del públic.

Els actors mereixen un aplaudiment especial. Alguns es queixaven de les errades comeses, del "lapsus" de memòria que havien patit; tot això és normal i, en tot cas, ho han dissimulat molt bé. Els actors demostren una bona preparació i ofereixen, amb el suport de l'equip tècnic, un espectacle de qualitat. Les hores d'assajos i l'experiència ha donat els seus fruits.

I malgrat no sortir a l'escenari hem de recordar la feina del director, en Joan Rai, que cuida tots els detalls i exerceix un meritori mestratge; els maquilladors, l'apuntadora, tècnics de llum i de so, músics i cantaires que han fet possible la màgia del teatre a Capdepera. L'obra ha agradat a quasi tots; el públic, amb el seu suport i presència, és la millor crítica.

Paco Galian
Josep Terrassa

MALALTIES DE MODA.

Es comentava a una tertulia quines eren les malalties de moda. Jo pensava que eren el càncer o la sida, però em convenceren de que anava errat. Masseguraren que les malalties actuals es diuen stress i depressió. La conversa derivà sobre ambdues malalties, les seves causes i conseqüències.

Un dels presents a la rotllada comentà ; " Si els nostres padrins obrissin els ulls no entendrien res de res". Ells agafaven la vida molt més a les bones, no eren esclaus del rellotge, ni del cotxe ni de la tele. No tenien mil coses per fer a la vegada i lo que no podien acabar avui ho deixaven per a l'endemà an "es llevant surten dies" o "hi ha més dies que llonganisses", deien.

Es cert que el món ha donat moltes i que el ritme d'avui no és el d'ahir; també és impensable somniar un retorn a aquells modus d'enfocar l'existència humana. Però entre la parsimònia dels nostres avanat-passats i el ritme histèric que nosaltres portam hi ha un aabisme.

Potser avui vivim d'una manera massa accelerada, volem fer massa coses, pretenim abastar-ho quasi tot, el temps no ens és mai suficient, la velocitat i les presses ens marquen molt sovint...Fins i tot els infants tenen l'agenda plena. El seu temps "lliure" el tenen super ocupat per la música, l'anglès, el judo, l'entrenament de futbol, no és estrany que quan es facin més grans, a força de portat aquest ritme, acabin estressats.

Per tal d'evitar depressions i stressos seria bo trobar el terme just, pensar que tanmateix no ho arreglarem tot i molt manco corrents. També ens pot ajudar agafar-nos les coses amb una mica més de filosofia i calma tenint en compte que "es llevant surten dies"

ANDREU GENOVART.

100 ANYS
DE
MIRO
ILLES BALEARS

BATEC

Europa ha estat, juntament amb els Estats Units i Japó, paradigma del benestar social i individual del segle XX. Abans el somni de tot espanyol era pertànyer a aquest club de privilegiats. I ara que hi som, sembla que no tot era tant lluent. Per ventura hem arribat a la mala hora, quan *els estats del benestar* cauen pel seu propi pes.

La Comunitat Europea s'enfronta a una greu crisi. I és en part més greu, perquè està engendrada per si mateixa, és una crisi estructural, de creixement. És a dir el model o mite del creixement il·limitat, i l'explotació neocolonial, s'ha esvaït.

La dècada prodigiosa dels 80 s'ha esfumat, ara ens toca viure la dècada gris, i no estam preparats. Hem passat de mirar-nos en el mirall dels Yuppies, els cotxes luxosos, les mansions, les top models i el consum frenètic a l'atur.

I la pobresa, que abans era una cosa llunyana, està entre nosaltres més desafiant que mai. I no és que abans no hi hagués, també n'hi havia, però no entrava tant fàcilment a les nostres llars, per la televisió, ràdio o revistes.

A Capdepera, malgrat ésser una zona privilegiada, també comencen a tenir-ne sensació de que tot va malament. Tots ens queixam, i les perspectives no són gens falagüeres: s'ha retret el consum, els negocis deixant d'ésser rendibles, els turistes de cada vegada tenen manco poder adquisitiu, els impostos pugen, el benefici i salaris tendeixen a la baixa - excepte els de sempre-, tothom deu doblers i pocs paguen, fins i tot els preus diuen que baixen (això que diuen deflacció), i el que és més greu: el mercat laboral està pitjor que mai.

Els tres milions d'aturats (segons la darrera enquesta de població activa - el govern no accepta dita xifra per raons obvies: eleccions-) o els dos milions quatre-cents mil i busques, són una llosa massa pesada per la consciència social. Són massa drames familiars, són massa persones a les portes de la desesperació, i tot aquí a l'anomenat món civilitzat, desenvolupat, capdavanter...a l'Europa tan somniada.

tres i no res.

ESPORTS.

Judo.

Excel·lent actuació del Judo Renshinkan al campionat de Balears senior absolut.

Un primer, tres segons i quatre tercers classificats.

El passat dissabte dia 6 de març se celebrà la primera fase del Campionat d'Espanya, categoria senior absolut, i per suposat és el nostre campionat autonòmic, el marc habitual per aquesta competició fou els poliesportiu de Calvià. D'aquesta competició s'han classificat tots els campions, però ara esperam que la Federació Espanyola designi a Balears el número necessari per presentar-se a la fase final del campionat nacional que es durà a terme a Madrid el propers dies 3 i 4 d'abril.

Tots els Clubs de Balears varen ésser presents a la competició, per ventura de més qualitat i categoria de totes les que se celebren al nostre calendari oficial. Ésser seleccionat per presentar-se a la fase final del campionat d'Espanya és la culminació de tot esportista, des d'aquí ve la preparació per aconseguir una medalla o ensumar el fruit de tants i tants sacrificis i, per suposat, el compromís de provar a ésser campions, representar-nos en l'élite dels graus campionats: europeus, mundials i olímpiques.

Els judoques del Renshinkan realitzaren una excel·lent feina a l'obtenir una medalla d'or, tres d'argent i quatre de bronze, un total de vuit medalles per a una inscripció d'onze

representats.

Els medallistes són els següents:

1er. Joana Ana Servera.....	Categoria medis	-66 kg.
2on. Catalina Sureda.....	“ “	-66 kg.
Yolanda Gomila.....	“ semi-lleuger	-52 kg.
Manolo Moreno.....	“ “	-60 kg.
3er. Guillem Riera.....	super-lleuger	-60 kg.
Juan J. Nicolau.....	“ semi-lleuger	-65 kg.
Francisco M Sanchez..	“ semi -pesats	-95 kg.
Ma. del Mar de Arriba.	“ Lleuger	-56 kg.

Vidal.

BÀSQUET.

L'equip local "Cap de Llevant" sembla endreçar la fase d'ascens de categoria, que es fa en forma de lliga entre els millors classificats, per grups. Després de perdre els primers dos partits ha agafat una ratxa bona i ha superat satisfactòriament la resta, això sí amb marcadors molt ajustats.

Per ara el major problema són les lesions i el fet que els altres equips es reforcen amb jugadors d'altres categories, cosa que no pot fer l'equip local.

Malgrat tot, tenen possibilitat d'ascendir. Donada la qualitat i emoció dels partits que es juguen, vos recomanaríem anar a veure els encontres a la pista de S'Auba, a recolzar l'equip local.

El públic en certs moments pot ajudar a decantar el partit.

PARTITS JUGATS.

data. 21.02.93

Hispania 64 - Cap de Llevant 52.

28.02.93

Cap de Llevant 46 - Espanyol 50

07.03.93

Cap de Llevant 74 - Lluchmajor 70

14.03.93

Impremta Bahia 52- Cap de Llevant 57

21.3.93.

Cap de Llevant 69 - Joventut Mariana 57.

Pròxims partits que es jugaràn a S'Auba:

28.3.93 - Cap de Llevant contra Hispania.

25.4.93 - Cap de Llevant contra Impremta Bahia

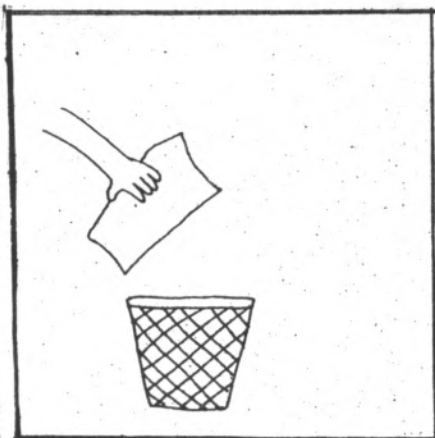
*L'aigua és un bon bé,
i n'hem de tenir pel mil·leni que ve.

Algun dia no en tindrem,
i llavors, què fareu?

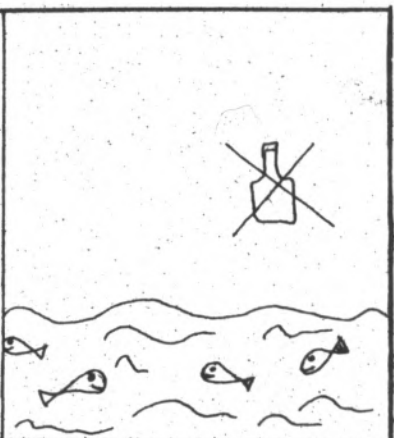
L'aigua, no la malgasteu,
que en el futur no en beureu.

**Els papers no has de tixar,
si els vols reciclar.

C.F.C. no has d'usar
si la Terra no vols contaminar.

No tiris res a la mar,
i els peixos contents estaran.

*** Cristian Torres .**

****Cristina Hermosa .**

Alumnes de 7è (C.P. S'Alzinar)

ES VEN MOTOCICLETA

MONTESA ENDURO 75 cc. Matrícula: PM-W

Seguro i tots els papers en regla. Molt ben conservada.

Preu: 30.000 pts. Telèfon: 56-32-98

SE DONEN CLASSES PARTICULARS DE:

Matemàtiques, física, química i dibuix

TELEFON: 56 - 32 - 98

La gestió dels residus sòlids a Mallorca

El Consell Insular de Mallorca el març de 1992 adjudicà la gestió dels residus sòlids de Mallorca a un grup format per GESA i altres empreses. El concurs es va adjudicar per 10.789.890.750 pts. (en el plec de bases s'establí la quantitat màxima d'inversió de 6.000.000.000 pts.), i la posada en funcionament va quedar fixada per a l'any 1995.

A partir d'aquest fet s'accelera un procés que ha d'aconduir a la incineració dels residus sòlids urbans (RSU) de tota l'illa a Son Reus. El reciclatge i el compostatge resten per al somni dels utòpics. La fumassa residual contaminarà els aires de Palma (de tota Mallorca), i hi haurà una acumulació constant de les cendres i escòries d'alta toxicitat.

L'opció incineradora / contaminadora anirà acompanyada d'un increment vertiginós dels costos d'eliminació dels RSU. A més a més de les inversions inicials, que ja són astronòmiques, futures noves unitats d'incineració i el tractament de la massa de cendres resultant, entre altres inversions, tendiran a provocar increments dels costos financers amb una tarifa que pagaran tots els ajuntaments de Mallorca.

GESA, una entitat avesada a recaptar de manera monopolística el subministre elèctric, tindrà a les seves mans un poderosíssim instrument financer: el rebut domiciliari per la recollida i eliminació de RSU.

La configuració d'aquest rebut fa pensar en un nou cànon impositiu: **el cànon dels fems**. Amb aquesta taxa es finançarà la construcció de les estacions de transferència, dels forns incineradors i dels abocadors de residus i cendres. El rebut per la recollida i eliminació dels fems es pot doblar, i en certs casos triplicar. La fixació d'aquesta taxa sempre restarà a l'arbitri de GESA, que en cap cas deixarà de procurar-se substanciosos beneficis. Altrament no s'explicaria la dura pugna competitiva per a obtenir l'adjudicació.

És difícil qüestionar l'interès col·lectiu dels sanejament de les aigües residuals i la construcció d'unitats de depuració, objectiu del cànon de l'aigua, però l'opció per la incineració és un anacronisme impropri d'una societat que vol ésser moderna. Mentre Europa es prepara per a un tractament racional dels residus sòlids (reducció, reciclatge, recollida selectiva...), a Mallorca es prepara la gran cremadissa (increment, abandó de tot reciclatge, contaminació, foment d'hàbits de malversació dels recursos...).

La viabilitat del projecte de GESA radica en assegurar un alt volum de residus, i a més a més amb un poder calorífic adequat per a obtenir energia elèctrica amb la combustió. Els incineradors com més fems cremin més cobraran. I com més paper, roba, plàstic o fusta cremin, més poder calorífic obtindran.

La incineració opta per la destrucció d'una gran quantitat de recursos aprofitables (paper, vidre, plàstics, matèria orgànica, ferro...). El reciclatge és l'enemic més gran de la incineració. Per això GESA i el CIM són els principals interessats en fomentar la manca de consciència ecològica de la població (de manera comparable a l'actitud de fomentar el consum elèctric i plantejar alhora la inevitabilitat de S'Estalella, o de fomentar increments del consum d'aigua i després promoure el saqueig dels recursos hídrics de la Serra, el Raiguer i el Pla).

No cal entrar en els estudis realitzats sobre les incineracions de RSU a altres països europeus. La llista d'elements tòxics que s'escampen a l'atmosfera és inquietant. I això que Son Reus es troba ben a prop de la major concentració urbana de Mallorca. El fum de les incineradores —malgrat els filtres— és molt àcid, a causa en part dels plàstics tipus PVC, i es generen volums de cendres tòxiques perilloses equivalent al 20-25% dels residus eliminats. La incineració no soluciona el problema de l'eliminació dels RSU, sinó que el redueix quantitativament i l'augmenta qualitativament.

No suposa tampoc un sistema eficaç de generació d'energia (el reciclat d'un quilo de paper produeix un estalvi energètic quatre vegades superior al de la seva incineració).

Qualsevol alternativa de futur s'hauria de basar en un Pla de reducció dels RSU a Mallorca. La millor manera de reduir el volum de residus és el foment del reciclat. Ja hem dit, però, que la reducció del volum de residus xocarà amb els interessos de GESA i del CIM (PSOE i PP). El reciclatge pot permetre conservar els

recursos naturals, reduir la contaminació i estalviar energia. Vidre, cartó, paper, mobles vells, electrodomèstics usats, el ferro i altres metalls, fins i tot els plàstics, poden ésser reciclats i reutilitzats.

Separar materials reciclables, compostables i la resta (llevat dels tòxics), és la millor manera de facilitar el reciclatge de cada material. La solució més eficaç és la separació dels materials útils per part dels consumidors. A Europa s'està estenent el sistema de bosses o contenidors de distints colors (per a materials reciclables, per a residus orgànics i per a la resta), amb un bon èxit.

La matèria orgànica, en un context de recollida selectiva i reciclatge, pot donar un compost de qualitat ben profitós. Les inversions seran més baixes, i s'obteniran guanys ecològics i socials de primer ordre.

La pròpia societat mallorquina passarà per damunt els projectes contaminadors de GESA i el CIM. Les mesures legals induïdes des de la C.E. i l'Estat espanyol entraran forçadament en contradicció amb el projecte de la incineració. Perquè aquest projecte no pot coexistir amb mesures que incentivin el reciclatge i l'arrecollida selectiva. La lògica de la raó s'haurà d'acabar imposant. Per molt que vulguin els incineradors, la consciència ecològica, el mateix sentit comú de la gent mallorquina, acabarà per deixar a un racó les xemenees de fums tòxics de les incineradores.

MATEU MORRO i MARCÉ

L'Om a les illes.

Només les illes de Mallorca i Menorca, amb una petita zona d'Extremadura, tenen la possibilitat de conservar l'espècie tradicional de l'om (*Ulmus minor* mill.). La "grafiosis" és una enfermetat que ha mort milions d'arbres per tota Europa, provocant l'extinció de l'espècie al continent.

A Mallorca no s'ha detectat la presència d'aquesta malaltia mortal pels oms, això fa de les nostres illes un reducte per aquest bell arbre.

La Conselleria d'Agricultura ha preparat un "programa de recuperació de l'om" que inclou:

- * Un estudi botànic de la població insular i els seus hàbitats.
- * Inventari forestal i determinació de la superfície dels nuclis existents (a Mallorca hi ha 61 nuclis i a Menorca, els millors conservats, 4 nuclis).
- * Actuacions prèvies contra la malaltia, mesures de prevenció.
- * Estudi de les enfermetats comun. s.
- * Propagació de l'espècie i creació d'un banc genètic i de plantes desenvolupades, amb llavors duites de tota Europa.

El pressupost és de prop de set milions i l'executarà l'empresa pública SEFOBASA.

UFANES
ufanes
UFANES

ufanes
ufanes

Campanya

per l'adquisició de

Gabelli Petit.

(Campanet)

A petició de la revista "Campanet" reproduïm el cartell que representa una de les belleses de la zona; "les fonts ufanes".

Es tracta de de manar al Govern Balear que compri l'esmentada possessió, ara que està envenda, garantitzant l'ús pels visitants dels pintoresc paratge mallorquí.

Cap Vermell donà suport a aquesta campanya.